

Szivárvány

A DEBRECEN-NAGYERDEI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

2004/3

Kegyelmes Isten

Kegyelmes Isten, kinek kezében
Életemet adtam,
Viseld gondomat, vezérlj útamat,
Mert csak rád maradtam.

Add meg énnékem én reménységem
Szerint való jódat!
Áldd meg fejemet, ki bízik benned
S viseljed gondomat!

A szép harmatot miként hullatod
Tavasszal virágra,
Sok jódat, Uram, úgy hullasd reám,
Te régi szolgádra.

Hogy mind holtomig szívem legyen víg,
Téged magasztalván,
Mindenek előtt s mindenek fölött
Szent nevedet áldván.

*Balassinak ez a verse gyülekezeti énekes-
könyvünk 261. dicsérete*

Balassi Bálint
450 éve született

A Gyülekezeti hétvégéről 3.

*Közös örömeinkre az évi gyülekezeti hétvégénken nov. 13-16. között dr. Bodnár Ákos nyugalmazott főorvos, Egyházkerületünk korábbi főgondnoka szolgált. A téma: **testi-lelki-szellemi egészségünk** megőrzése volt a hívő ember szemével.*

Elérkeztünk Bodnár Ákos előadásorozatának utolsó állomásához, a lelki egészség kérdéséhez. Ugyanúgy foglalkozunk kell vele, mint a testünkkel vagy az értelmünkkel, különben könnyen lelki halottakká válhatunk. Egy hívő ember számára ez a gyakorlatban annyit tesz, mint a Biblia ígéivel átítatódni, s ezeknek cselekvésére az akaratunkat működésbe hozni.

Létezik „rosszlelkűség”, hiszen a Sátán, mint az Isten utáni legnagyobb intelligencia az emberre hatást gyakorol. Ettől csak Jézus személyes védelme óvhat meg mindenkit. A lelki tévelygéseinkért, sivárságunkért azonban legtöbbször mi magunk vagyunk a felelősek. Nemtörődömségünk, túlzottan anyagiasságunk miatt szintén minket terhel a felelősség.

Ha lelkünk megbetegszik, nem elég pszichiáterhez fordulni, hiszen egy világi lélekgyógyász a saját emberképéig tud eljuttatni. Ha freudista, felszínre hozza a tudatalattit, ha humanista, az általánosan elfogadott emberi értékekre épít. Nem tudja azonban, amit mi igen, hogy Isten saját képére és hasonlatosságára teremtett minden embert, és mindnyájunknak erre az istenképésre kellene eljutni. Ne legyen kisebb igényünk ennél! A ma divatos önmegvalósítás helyett Pállal együtt mondjuk: „többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2,20).

Isten külön lelki ajándékokban is részesít minket, gazdagon és szuverén módon osztja ezeket. Meg kell találnunk magunkban ezeket, hogy élhessünk velük. Jól kell élnünk szabad akaratunkkal, vegyük komolyan a Szentírás szavait: „...előtökbe adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet!” (5Móz 30,19) Ha azonban már a Krisztus-test tagjai vagyunk, tartanunk kell magunkat az alapszabályokhoz. Hatalmas lelki szabadság is rejlik ebben, hiszen ekkor már nem a magunkéi vagyunk, hanem átadtuk életünket Annak, Aki minket teremtett és legjobban ismer. Nem túlélni kell tehát az életet, hanem nap, mint nap növekedni benne. „Ti magatok is, mint élő kövek, épüljete fel lelki házzá!” (1Pét 2,5) A stagnálás egyben leépülés. Nem halálunk pillanatában kell papot hívni, hanem már jóval korábban fel kell tennünk magunknak a kérdést: Rendben vannak-e a dolgaim Istennel, ha most kellene a halállal szembenéznem? Komolyan hiszem-e, hogy Krisztussal együtt én is feltámadok? Egymás felkészítésében a gyülekezet tagjainak is óriási felelőssége van.

Milyen hálások lehetünk, hogy a „rendszer” öröktől fogva létezik, nem nekünk kell kitalálni. „Isten Lelke lebegett a vizek fölött” (1Móz 1,2) már a világ teremtésétől kezdve, s ebből mindannyiunknak kész örömmel adni, hogy érthessük, és nyitott szívvel fogadhassuk az Ő világának lelki törvényeit is. Nincs tehát egészségtechnika, csak az Istentől kapott tökéletes életajándék alázatos megbecsülése, a Mesterrel való életközösség.

Lejegyezte: Szijegeti Adrienn.

Ismerek benned magamra

(A Balassi év megnyitója után)

A művészi alkotás értékmérője, hogy valaki ráismer-e benne magára, vagy egy-egy arcvonására. Vagy valakik: egy-egy csoport, réteg, vagy egy egész nemzet. A 450 évvel ezelőtt született Balassi Bálint azok közé tartozik, akinek a verseit, énekeit, zoltárfordításait egyformán kedvelik protestánsok és katolikusok évszázadok óta hazánkban. Eljátszom a gondolattal, ha beülne hirtelen padosrainkba, és elbeszélgethettünk...

Mívesen megfogalmazott dogmáinkat nehezen értené, de helyzetünket, érzéseinket igen. Rövid negyven évet élt egy viharokkal teljes korban, családi viszályok, intrikák, rágalmak között. Megpróbáltatásait csak Istenébe vetett hitével tudta elhordozni. Mi is felismernénk korának férfiasan zengő, közérthető, tömör mondanivalóit. Próbálnánk a messzeségbe szokott lovas vitézek szemével követni távlatait, hogy több hely jusson bennünk Isten dicséretének, tiszteletének, bűneink látásának, a természet szépségének, a küldetéstudat, a szerelem örömeinek, nagynevű nevelője (Bornemissza Péter) bibliaismeretének és humanizmusának, a Lengyelországból hazahozott reneszánsz kultúra életigenlésének.

A beszélgetés után lovára pattanna és elindulna Pálffy Miklós főkapitány után: halált keresni a haza védelmében Esztergom ostrománál. Gyóntatója latin nyelvű beszámolója szerint e mondatokkal vett búcsút Istenétől e földön: „*Krisztus megholt értem, hát én, hogy kételkedjem? Te katonád voltam, Uram, és a te seregében jártam.*”

Mi pedig elcsendesedve köszönjük meg Istennek, hogy olyan szép énekeit válogatták be énekeskönyvünkbe, mint a 220., 252. és a 261. dicséret. Kezdünk bennünk ráismerni magunkra.

Balassi Bálintra

Menvén Erdély felé
ültess magad mögé
az jó hamar lovadra.
Utunk ha célhoz ért,
Júlia szép szemét
keressük patakokban.
Nem félvén töröktül,
küldetvén Istentül
ismerek benned magamra.

Kovács Tibor

Kardos utcai hittanosok

Győri Márti énekeit hallgatják

Az első

bizonyágtétel. Rázós ügy, mert természetesnek vesszük, hogy Istentől kapunk, de „cserébe” elfelejtünk adni. Érdekes, hogy a mai „szabad világban” milyen görcsösen vállaljuk fel hitünket. Ha bemelegyünk a munkahelyünkre, az iskolába, kilépve egy olyan környezetből, mint amelyet a gyülekezetünk biztosít, teljesen elfelejtkezünk a Lényegről. Pedig olyan emberekkel kerülhetünk össze, akik **szívesen osztoznának keresztyén boldogságunkban.**

Hogyan lehet másoknak elmondani, tudtára adni a jó hírt?

(1) Egyesek belesnek abba a hibába, hogy „jár a szájuk”, **gyomrozzák** a sok szöveggel – amiket rosszabb esetben ő maga sem tart be, – az illetőt, és akinek mindez szól, annak egyre csak a büntudata nő, és végeredményben az ellenkező hatást éri el. Elfelejt imádkozni érte, és elfelejti azt, hogy a példamutató életmód számít.

(2) Természetesen megvan a másik véglet is, aki **otthon marad**, imádkozik jó nagyokat, de elfelejt kapcsolatot létesíteni. Az ilyen próbálkozások esetén szinte biztos a kudarcc – ami egyébként is folyamatosan fenyeget.

(3) Az Istenhez fűződő kapcsolatunk és keresztyén hitünk hasonlítható a **szerelemhez**. Ha egy ember igazán szerelmes, akkor az biztos, hogy meglátszik rajta. Akár akarja, akár nem. Nem kell azt hangoztatnia, hiszen viselkedéséből, mozdulataiból, szeme csillogásából is látszani fog. *Az erős hitű keresztyén ember sem tudja leplezni érzelmeit és Istenhez fűződő kapcsolatát.* Tettei, másokhoz való viszonya vagy a beszéde is bizonyágot adnak hitéről. Fontosnak tartjuk, hogy az ilyen ember **ne csak tetteivel, de szavaival**

is bizonyágot tegyen, ezáltal ugyanis erősíti a gyülekezet többi tagját, a világi környezete reménységét és saját hitét is.

(4) Egyikünknel ez a „szerelem” érdekes módon lett bizonyossággá: „*Az első bizonyágtételem az volt, amikor bevallottam a barátnőmnek, hogy elloptam az ezüstgyűrűjét. Egészen odáig azt hittem, hogy mindent elvehetek, amire szükségem van. Valóban nem vagyunk bűntelenek (1Jn 1,8), de aki megvallja bűneit, annak bocsánata van (1Jn 1,9). Én Jézus által újonnan születtem (akár Nikodémus, Jn 3,3).*”

(5) Másikunknál „*nem úgy volt, hogy puff, egyszer csak 180 fokot fordultam, hanem hála Istennek, kicsi korom óta ebben a szellemben nevelkedtem. Az Isten melletti elkötelezettségem fokozatosan alakult ki bennem, és bevallom, még mindig van mit alakulnia. Bizony jönnek dolgok, események kívülről, és könnyen elfelejtkezünk magunkról, ígéreteinkről. Ezért is jó a minél gyakoribb találkozás Istennel, a napi csendesség (egyre jobban érzem, tapasztalom, mennyire fontos), aminek gyakorlása bizonyágtétel egyetemista társaim előtt, számomra pedig annak megtapasztalása, hogy van, aki irányítja életemet!*”

(6) És van, aki így írta le gondolatait: „*egy részt a tábori bizonyágtételek jutnak eszembe, másrészt Péter bizonyág-, illetve bizonytalanságtételei. Ő volt az, aki totálisan biztosnak érezte a hitét Jézusban, de amikor arra került a sor, akkor mégsem tudott Jézus mellett kiállni. Rádöbbsentem, hogy nem elég magunkban felismerni a hitet, azt vállalunk is kell.*”

Presbiteri gyűlésről

Amint látjuk, az első bizonyágtételnek megvannak elméleti (1-3) és gyakorlati (4-6) igazságai. De mindannyian látjuk, hogy nem a mennyiségen, hanem a **minőségen van a hangsúly**. Nem az a lényeg, hány-szor, hány valakinek vallunk hitünkről, hanem, hogy Istennel való kapcsolatunkból, és szeretetből (mert e nélkül hiába szól bizonyágtételemből emberek, vagy angyalok nyelvén *-IKor. 13,1*; és mert ez a legnagyobb parancsolat *-Mt 22,27*) fakadjon. Legyen ez is természetes életünkben! Mi is a magunk helyén valljunk színt és hitet (akár napjainkban egy filmsztár) „cserébe” Urunk szeretetéért.

*Bollmann Krisztián, Majoros Angéla,
Végh Zsuzsanna, Mózes Dávid,
Bollmann Gábor (Kisfi)*

Bibliás országjárás

Ötvös László vers-szövege az alföldi táj levegőébe Isten „szivárványfényű kegyelméért” pattanva sziporkáznak (Ablakom égre nyílik; Költő és gondja; Tücsökzene és angyalhang; Tarló és bokréta; Őszi eső; Fák, emberek, testvérek; Pillantás a vonatból), kálvinista ihletettségű, izzó költemény-paraszai a pislákoló magyar élet porló hamujában az „élet himnuszaiként” lángnyelvekkel villannak a sötétbe (Uralkodik az Isten; Fohász nemzetünkért). „Ember- és népközelben” fogant verseiben „Isten lelke lebeg” kunsági magyar tájaink felett. Ötvös László röghöz kötődő költészetének ere belebuzog a magyarság és istenes versek ezeréves, Trianon után még szélesebb folyamába. Bibliás verselése költészetünk „szent, nagy óceánjába” torkollik.

Sóos Árpád

– A február 16-án tartott gyűlésünkön az előző jegyzőkönyv hitelesítése után Tagyi Erzsébet presbiter elmondta, hogy a Számvizsgáló Bizottság a gyülekezet 2003. évi könyvelését megvizsgálta és azt redbenlőnek találta. A Presbitérium elfogadta a beszámolót.

– Egyházközségünk Alapítványának 2003. évi tevékenységéről a kuratórium elnöke Széll György presbiter tájékoztatót. Az alapítványhoz befizetésként 1.654.100.-Ft, az 1%-okból 848.500.-Ft érkezett.

– A Gazdasági Bizottság által már megvizsgált 2003. évi zárószámadást Dr. Vágó László bizottsági elnök ismertette, melyet részletes áttekintés után a Presbitérium elfogadott. Az egyházközség 2003. évi bevétele, ill. kiadása közel 13 millió Ft volt.

– A Presbitérium, elköltözés és egyéb okokból leköszönő presbiteri helyére behívta Tabajdi Görgy és Dr. Kun Károly eddigi pótpresbitereket.

– Szabó István gondnok az esedékes presbiteri továbbképzésre hívogatott.

– Püski Lajos lelkész tájékoztatót az Egyetemi Templom bejárásának lehetőségéről.

Ötvös Csaba

Hittanosok a Kardos utcán

Vallomások 1 – Alkotás beszél az Alkotóról

„Ami ugyanis nem látható belőle: az ő örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén meglátható.” (Róm 1,20)

Gyakran felvetődik nem hívő emberekkel történő beszélgetés során, hogy a tudomány évszázadában már nem lehetséges az Istenbe vetett hitet összeegyeztetni a tudással. Ennek cáfolatára talán legjobban a saját példám tudom felhozni. 20 éves koromig én is hasonlóképpen vélekedtem. Egyetemi tanulmányaim során azonban feltűnt, hogy a valóságban egyszerűnek tűnő folyamatokat is csak pontatlanul, nagyon leegyszerűsítve lehet egyenletek segítségével leírni. Az élet jeleit mutató területeken pedig egyenesen ellentmondások ütköztek ki az elmélet és a valóság között. Másrészről az anyag olyan számszerű tulajdonságai tűntek fel, amelyeket természetesnek vesz a tudomány a mindennapokban. Ezeket anyagi állandóknak nevezik és nem is törődnek tovább velük. Ha viszont ezek közül az anyagi állandók közül csak néhány is más számszerű értékkel bírna, példaként felhozva a vizet, akkor ezek az értékek már nem tennék lehetővé az életet a földön.

A tudomány hiányosságai, illetve ezek a „túl jól” beállított anyagi tulajdonságok hatására érlelődött meg bennem a gondolat, hogy a világ nem a véletlen műve, hogy egy teremtő, és jelenleg is ható erő működik. Keresőként sok irányban bolyongtam, de mindig csak kicsi részekre vetődött világosság. A Nagyerdei Református Gyülekezet életébe kapcsolódva ismertem meg a teremtő Istent, és megváltó tervét az ember megmentésére. Igei alátámasztást

nyert az a sejtés, hogy Isten tevékenykedik értünk minden nap, minden percben. Nem történik a tudta és akarata nélkül semmi. Ezért mondhatom bátran azt, hogy nincs véletlen. Ugyanakkor egy ilyen kijelentés után bizvást lehet számítani a következő kérdésre: „Akkor mi van az előre nem látható, ok nélkül bekövetkező eseményekkel?” Ha felnézünk a csillagos égre, akkor láthatjuk, hogy mekkora a teremtett világ. A szemünkhöz eljutó fények több ezer éve indultak útjukra. Miért várjuk hát el, hogy megértsük Isten terveit, aki ezt a világot teremtette, amikor még ennek a világnak a teljes nagyságát sem bírtuk felmérni? Már ennek alapján is belátható, hogy Isten üdvözítő tervéről töredékes az ismeretünk. Amit ismeretünk hiánya miatt nem látunk át, az ok nélküli, előre nem látható eseménynek tűnik, tehát ebben az értelemben beszélhetünk „véletlen eseményről”.

A hívő ember tudja, hogy ezek csak az ember számára tűnnek véletlennek. Istent nem korlátozza sem az idő, sem a tér. Számára nincs véletlen, nincs előre nem látott dolog. Ez a felismerés adhat a hívő számára megnyugvást a jövőjére vonatkozóan, akár a következő percre, akár az örökkévalóságra gondol.

Máté Sándor

*A világegyetemben uralkodó rend
alapján ki ne csodálkoznék el a világ
Teremtőjének nagyságán.*

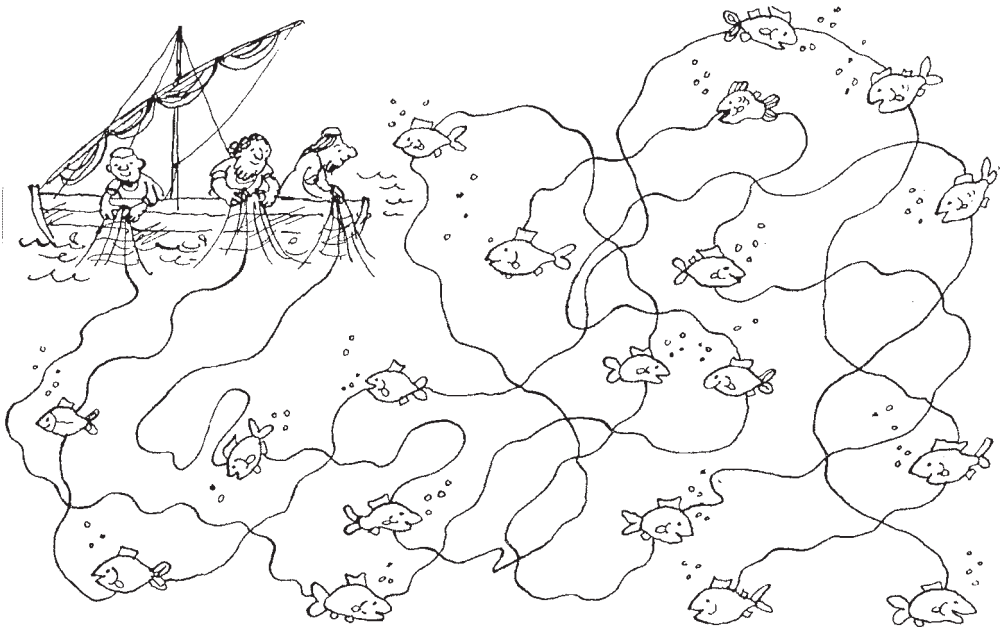
Kopernikusz

A Genezáreti tó

Másképpen Galilelai, vagy Tibériás tengernek is nevezik. Ez volt Jézus „kedvenc” tava. Sokban emlékeztet a mi Balatonunkra, csak ennél kisebb és kerekesebb. Felszíne 200 km², mélysége 48 m, vize enyhén sós, halban gazdag. A Jordán árokban fekszik, és külön földrajzi érdekessége, hogy a hegyekkel, dombokkal övezett felszíne -208 m mélyen van a tenger felszíne alatt. A Jordán folyik rajta keresztül.

Jézus innen hívta el első tanítványait (Pétert és András, valamint Jakobot és Jánost). Ez volt az a tenger, amit a viharban lecsendesített, és itt jelent meg a tanítványainak, mielőtt felment a mennybe. Sok csodát tett a közeli városokban, például a tó északi partján fekvő Kapernaumban. A Hegyi beszéd is a tavat körülvevő hegyes, dombos vidéken hangzott el.

Rejtvény kicsiknek:

Melyik halász fogta a legtöbb halat? Használj színes filctollat, és megtudod.

„Az alattomos és álnok emberektől ments meg engem!”

(Zsolt 43,1)

Hírek

- ◆ **Családi istentisztelet** lesz márc. 28-án vasárnap délután 3 órakor hittanosoknak és szüleiknek a templomban.
- ◆ **Felnőttek keresztelese és konfirmációja** lesz ápr. 4.-én virágvasárnap a fél 11-es istentiszteleten.
- ◆ **Úrvacsorai előkészítő istentiszteletek** lesznek ápr. 7-10., szerda - szombat este 6 órakor a templomban.
- ◆ **Nagypénteken** fél 11-kor passió s istentisztelet lesz a templomban.
- ◆ **Húsvétvasárnap** fél 9 és fél 11-kor ünnepi úrvacsorai istentisztelet lesz a templomban. Délután 5-kor zenés áhítat.
- ◆ **Húsvéthétfőn** délelőtt csak fél 11-kor lesz istentisztelet, és délután 5 órakor. Az ünnepen legátus is szolgál.
- ◆ **Többgenerációs nagytáborunk** július 26 – augusztus 1 (hétfő-vasárnap) között lesz Tatán. Részletes tudnivalók a Szivárvány februári számában.

Előzetes

Házassági krízisekről mindenkinek címmel missziói nap lesz gyülekezetünkben ápr. 24-én, szombaton 9 órától délután 3-ig.

Szivárvány –
a Debrecen-Nagyterdei Református Egyházközség hírlevele
4032 Debrecen, Bolyai u. 25. Telefon: (52) 410-811
Felelős kiadó: Püski Lajos, lelkipásztor
Fejléc: Betűvető Bt. Tördelés: Bene Lászlóné
Nyomda: REXPO Kft. Készült 600 példányban
12. évfolyam 3. szám, megjelenik havonta
Egyházközségünk számlaszáma: 11738008-20012917

Zenés áhítat

(vasárnaponként 5 órakor)

Márc. 14. Kővári Imre nagybögőzik és Karasszon Dezső zongorázik

Márc. 21. Kerekes Sándor orgonál.

Márc. 28. Karasszon Dezső orgonál.

Ápr. 4. Karasszon Eszter gordonkázik és Bojti Eszter zongorázik.

Ápr. 11. Nádasai Dorottya orgonál.

Imádkozzunk...

- ◆ felnőtt konfirmálókért
- ◆ felekezeteink lelki újlulásáért
- ◆ Európa evangéliumi lelkületéért

1% + 1%

– Az **egyik 1%** átutalásához az Országos Református Egyház technikai száma:

0066

– A **másik 1%** átutalásához a „Debrecen-Nagyterdei Református Egyházközségért és Ifjúságáért” alapítvány adószáma:

18545269-1-09.

Segíts!

Adományoddal azokon, akik anyagi nehézségek miatt nem tudnának eljönni nyáron Tatára a gyülekezeti csendeshetünkre. Adományok a lelkészi hivatalban fizethetők be. Köszönjük!